

СИМОНОК Валентина Петрівна

доктор філологічних наук, професор,

завідувач кафедри іноземних мов № 1

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,

м. Харків

РОЛЬОВІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Важливим завданням викладачів іноземної мови є створення на заняттях реальних і уявних ситуацій спілкування, формування діалогічного мовлення, використовуючи для цього різні засоби навчання. Основними якісними показниками сформованості діалогічного мовлення взагалі й загального вміння вести діалог іноземною мовою, зокрема, є такі спеціальні вміння:

уміння починати діалог, вживаючи відповідну ініціативну репліку (повідомлення, спонукання, запитання);

уміння швидко реагувати на репліку співрозмовника, використовуючи репліки, що мають різні комунікативні функції;

уміння підтримувати розмову, додаючи до репліки-реакції свою ініціативну репліку;

уміння стимулювати співрозмовника до висловлювання, виражаючи свою зацікавленість за допомогою реплік оцінювального характеру;

уміння розмірковувати в діалогічній єдності різних видів.

У системі вправ для навчання діалогічного мовлення розрізняють три послідовні групи: 1) вправи на засвоєння діалогічних єдностей; 2) вправи на володіння мікродіалогами на ґрунті засвоєних діалогічних єдностей; 3) вправи на складання студентами власних діалогів різних функціональних типів. Існують також три групи вправ на ефективне оволодіння діалогічним мовленням. Вправи першої групи належать до типу умовно-мовленневих. У межах цієї групи розрізняють види вправ залежно від діалогічних єдностей, що засвоюються. Вправи, спрямовані на засвоєння діалогічної єдності «повідомлення – повідомлення», вправи, метою яких є засвоєння діалогічної єдності «спонукання – згода – незгода».

Усі види вправ цієї групи виконуються послідовно в таких режимах: «викладач – студент», «студент – викладач», «фонограма – студент», «студент – фонограма», «студент – студент». Виконання вправ у режимі «фонограма – студент», «студент – фонограма» має свою специфіку: при збереженні комунікативної цінності вправ висловлювання студентів мають бути детермінованими, а репліки – ініціативними. Вправи другої групи спрямовані на вдосконалення навичок оволодіння діалогічними єдностями, і паралельно – на розвиток умінь складати мікродіалоги. Для виконання вправ другої групи необхідно створити навчально-мовленнєві ситуації і розподілити ролі. На цьому етапі студентам пропонують слухові та зорові вербальні опори. У роботі з мікродіалогом-зразком важливим є повторне слухання діалогу і відтворення його в парах.

Вправи третьої групи – творчі. Мета вправ полягає в складанні студентами власних діалогів на рівні вимог програми. Усі опори зняті, робота має самостійний характер і належить до типу мовленнєвих. В основі складання студентами власних діалогів є навчально-мовленнєва ситуація, базисні компоненти якої та рівень їхньої розгорнутості можуть змінюватися. Інформацію для кожного партнера зручно надавати на картках. Якщо студенти хочуть обирати ролі самі, доцільно запропонувати їм картки, в яких деяка інформація може бути пропущена і студенти повинні самостійно відтворити пропущені елементи.

Одним із засобів формування діалогічного мовлення є гра. Спостерігаються наступні типи рольових ігор: рухомі ігри, сюжетно-рольові ігри, комп'ютерні, дидактичні. Рухомі ігри мають характер змагання, творчого колективного. Сюжетно-рольові розрізняються за змістом, організацією, видом. Комп'ютерні ігри допомагають уникнути штампів і стандартів в оцінці поведінки різних персонажів. Дидактичні ігри умовно можна розподілити на ігри-доручення, ігри-бесіди (діалоги). Цінність цієї гри полягає в тому, що вона спонукає до активізації емоційно-розумових процесів: єдність слова, думки, дії.

Таким чином, рольова гра має великі можливості в практичному, освітньому і виховному відношеннях. Усне діалогічне мовлення, яке є провідним видом мовленнєвої діяльності під час вивчення іноземної мови, успішно формувалося протягом проведення рольових ігор. Рольова гра сприяє тому, що усне мовлення студентів стає змістовнішим, більш аргументованим, складнішим за структурою мовного та мовленнєвого матеріалу.

Список використаних джерел:

1. Бондар М.В. 130 ігор для уроків з англійської мови / М.В. Бондар, О.В. Бондар та ін. – Х.: Вид. група «Основа», 2004. – 128 с.
2. Лобанова В. Рольова гра на заняттях з англійської мови / В. Лобанова. – К.: Освіта, 2002. – 52 с.
3. Philips B.D. Role playing Games in English as a Foreign Language Classroom / B.D. Philips. – Crane Publishing Ltd, 1994. – 129 p.

УДК 34+342.9

ББК 67.99

I 74

Організаційний комітет:

Якимчук М.К. (голова), Луговий В.І., Шамара О.В., Нітенко О.В., Біднова О.О., Барандич С.П., Лісова Н.В., Першин В.Г., Деркач О.В., Рудь Н.Г.

I 74 **Іншомовна підготовка працівників правоохоронних органів та сектору безпеки:** матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (21 квітня 2017 року). – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 176 с.

ISBN 978-617-7500-03-1

У збірнику матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції «Іншомовна підготовка працівників правоохоронних органів та сектору безпеки», співорганізаторами якого виступили Генеральна прокуратура України, Національна академія прокуратури України та Національна академія педагогічних наук України, вміщено виступи й тези його учасників. Захід, що відбувся 21 квітня 2017 року в Національній академії прокуратури України, було організовано з метою об'єднання зусиль української наукової та освітянської спільноти, представників правоохоронних органів і спеціальних служб України, фахівців у зазначеній сфері, інших зацікавлених осіб для розв'язання проблем актуальної в контексті європейської інтеграції України іншомовної підготовки працівників правоохоронних органів та сектору безпеки; обговорення міжнародного досвіду такої підготовки і шляхів його застосування в Україні, а також проблем галузевого перекладу та комунікації майбутніх правоохоронців.

УДК 34+342.9

ББК 67.99

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори.

© Генеральна прокуратура України, 2017

© Національна академія педагогічних наук України, 2017

© Національна академія прокуратури України, 2017

ISBN 978-617-7500-03-1